

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

від 31.10.2017 № 98-рп/к

КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН»

61052, м. Харків, вул. Різдва, буд. 29

Щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

За результатами розгляду заяви фізичної особи [REDACTED] (вх. від 18.09.2015 № 3850/П - 277) про порушення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» (надалі – КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН») законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі подань другого відділу досліджень і розслідувань від 16.12.2015 № 504 та від 22.12.2015 № 505 за ознаками вчинення КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких цін та умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України прийняті розпорядження від 17.12.2015 № 225-рп/к, № 226-рп/к про початок розгляду справ № 2/02-201-15 та № 2/02-202-15 відповідно.

На підставі подання другого відділу досліджень і розслідувань від 31.07.2017 № 319 про об'єднання справ в одну адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розпорядженням від 01.08.2017 № 118-рп/к об'єднала справи № 2/02-201-15 та № 2/02-202-15, в одну справу та присвоїла їй номер № 2/02-201-15 (надалі – Справа).

В ході розгляду Справи встановлено наступне.

КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є юридичною особою та зареєстровано виконавчим комітетом Харківської міської ради 17.12.2009 за № 1 480 145 0000 045664. Ідентифікаційний код – 04805918,

місцезнаходження: 61052, м. Харків, вул. Різдва, буд. 29. Основним видом діяльності КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення (код за КВЕД 49.31).

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є суб'єктом господарювання.

З метою з'ясування становища КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» на ринку послуг перевезення пасажирів підземним електричним транспортом в Харківському метрополітені, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика), встановлено наступне.

Об'єктами аналізу для визначення монопольного (домінуючого) становища КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» є:

- послуги з перевезення пасажирів підземним міським електричним транспортом в межах міста Харкова;

- КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН», який є надає такі послуги.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товаром є будь-який предмет господарського обороту, в тому числі послуги; товарні межі ринку – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

Враховуючи наведене, послуга з перевезення пасажирів підземним міським електричним транспортом є товаром, яка має єдине функціональне призначення, фізичні, технічні і експлуатаційні характеристики, умови споживання та реалізації.

Отже, товарними межами ринку є послуги з перевезення пасажирів підземним міським електричним транспортом в місті Харкові.

Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні межі ринку певного товару (послуги) визначається шляхом установаження мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товару (послуги) є неможливим або недоцільним.

Таким чином, територіальними межами ринку є місто Харків в межах проходження ліній Харківського метрополітену.

Враховуючи наведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з перевезення пасажирів підземним міським електричним транспортом.

Відповідно до частини третьої статті 4 Закону України «Про міський електричний транспорт» оплата транспортних послуг проводиться безпосередньо пасажирами. Право на користування транспортними послугами надає придбаний разовий квиток закомпостований абонементний талон, проїзний квиток тривалого користування, картка, посвідчення або довідка, що дає право на пільговий проїзд.

КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» запроваджена система автоматичного проходу через автоматичний контрольний пункт на станціях метрополітену.

Автоматичний контрольний пункт – пристрій пасажирської автоматики, який встановлено на вході в вестибюлі станцій метрополітену, призначений для контролю засобів оплати за проїзд та пропуск пасажирів на станції метрополітену.

Скористатися послугою метрополітену – сплатити за проїзд можливо за допомогою:

- безконтактної електронної картки (надалі – БЕК);
- разового квитка.

Рішенням Харківської міської ради від 22.03.2017 № 183 «Про встановлення тарифу на послугу з перевезення пасажирів метрополітеном» встановлено тариф на послугу з перевезення пасажирів метрополітеном, яку надає КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН», у розмірі 4,00 грн. за одне пасажироперевезення.

Придбати разовий квиток можна у автоматах видачі разових квитків шляхом прийому купюр номіналом 1, 2, 5 гривень або монетами номіналом 0,50 або 1 гривня.

У разі відсутності купюр менше 10 гривень послугами проїзду в Харківському метрополітені можна скористатись виключно шляхом придбання БЕК.

Придбати БЕК можливо у автоматах з їх продажу на станціях метрополітену. Вартість БЕК складає 18,00 грн. Крім того, на рахунку БЕК є поповнення на 2,00 грн.

Отже, споживач за умови наявності в нього грошових купюр номіналу вище 5 гривень, які не можна використати для сплати вартості разового квитка, вимушений здійснити придбання БЕК та витратити кошти на її поповнення. Крім того, споживач немає можливості повернути вимушено придбану БЕК у разі, якщо вона йому не потрібна.

Відсутність конкуренції на ринку перевезення пасажирів підземним електричним транспортом надає можливість КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» встановлювати дискримінаційні умови щодо оплати проїзду у Харківському метрополітені.

Такі дії КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» порушують законні інтереси споживачів, які залишаються незахищеними за відсутності ефективно функціонуючого ринкового механізму зі значною конкуренцією між учасниками ринку.

Враховуючи наведене, дії КП «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН», які полягають у встановленні таких умов оплати проїзду у Харківському метрополітені, що змушують придбавати БЕК, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку перевезення пасажирів підземним електричним транспортом в Харківському метрополітені.

Враховуючи наведене, на підставі статті 12¹, пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 1, 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпункту 13 частини першої пункту 3, абзацу дванадцятого пункту 7 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ХАРКІВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які полягають у встановленні таких умов оплати проїзду у Харківському метрополітені, що змушують придбавати БЕК та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку перевезення пасажирів підземним електричним транспортом в Харківському метрополітені.

Про виконання рекомендацій повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (м. Харків, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, кімната 35) у 1-місячний строк з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова колегії

Гейда І.О.